

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО
Навчально-науковий інститут механічної інженерії, транспорту
та природничих наук
Кафедра цивільної безпеки, охорони праці, геодезії та землеустрою

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
та методичної роботи

Віктор КОСТІН
07 2023 року

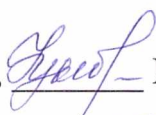
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ООК-2 Організація діяльності у сфері охорони праці

освітній ступінь «Магістр»
спеціальність 263 – «Цивільна безпека»

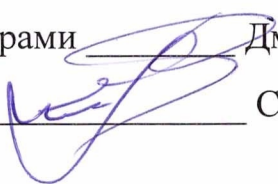
освітньо-професійна програма «Цивільна, промислова безпека та охорона праці»

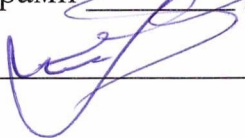
Робоча програма навчальної дисципліни «Організація діяльності у сфері охорони праці» розроблена на основі освітньо-професійної програми «Цивільна, промислова безпека та охорона праці», підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 263 «Цивільна безпека» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробили: старш. викл. ЦБГЗ, Нінель ЦИБУЛЬНИК
к.т.н., доц., каф. ЦБГЗ Дмитро РЄЗНІК

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійної програми «Цивільна, промислова безпека та охорона праці», спеціальності 263 «Цивільна безпека» – кафедри цивільної безпеки, охорони праці, геодезії та землеустрою,

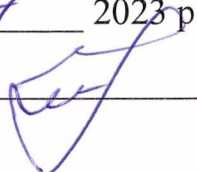
протокол № 16 від «07» 07 2023 р.

Гарант освітньо-професійної програми Дмитро РЄЗНІК

Завідувач кафедри Сергій СУКАЧ

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні методичної комісії КрНУ зі спеціальності 263 – «Цивільна безпека»,

протокол № 16 від «07» 07 2023 р.

Голова методичної комісії Сергій СУКАЧ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів* – 7	Галузь знань <u>26 Цивільна безпека</u> (шифр і назва)	Обов’язкова	
Модулів – <u>1</u> (кількість семестрів)	Спеціальність <u>263 – «Цивільна безпека»</u> (шифр і назва)		
Змістових модулів – 2	Освітньо-професійна програма <u>«Цивільна, промислова безпека та охорона праці»</u>	Рік підготовки: (курс)	
Індивідуальне науково- дослідне завдання <u>РР</u> (КР, КП, РР, РГР, к/р)		I-й	I-й
Загальна кількість годин – 210		Семестр	
	I-й	I -й	
	Лекції		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3,9; самостійної роботи студента – 7,8.	Освітній ступень: магістр	40 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	12 год.
		Лабораторні	
		–	–
		Самостійна робота	
		140 год.	188 год.
Вид контролю: іспит			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 0,5

для заочної форми навчання – 0,1

* 1 кредит = 30 год.

Кількість кредитів = $\frac{\text{загальна кількість годин}}{30}$

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни «Організація діяльності у сфері охорони праці» є ознайомлення студентів із принципами та практичними аспектами ефективної організації діяльності, спрямованої на забезпечення безпеки та здоров'я працівників у різних галузях і організаціях.

Завдання є формування у студентів глибокого розуміння проблематики охорони праці, умінь розробляти та впроваджувати ефективні програми забезпечення безпеки, а також усвідомлення важливості культури безпеки на робочому місці. Вона покликана підготувати майбутніх фахівців до здійснення організаційних заходів та контролю за дотриманням стандартів безпеки працівників та запобіганням нещасних випадків і професійних захворювань.

Система знань і умінь після вивчення навчальної дисципліни:

знати:

- основні показники ефективності інтегрованих систем управління згідно з міжнародними стандартами у сфері охорони праці;
- різні підходи до оцінки ефективності інтегрованих систем управління за міжнародними стандартами у сфері охорони праці;
- методику проведення процесу аудиту інтегрованих систем управління за міжнародними стандартами у сфері охорони праці;
- методи оцінки професійних ризиків у системах управління компаніями.

вміти:

- проводити процес аудиту інтегрованих систем управління згідно з міжнародними стандартами у сфері охорони праці;
- здійснювати оцінку стану систем управління компанією у сфері охорони праці.

Навчальна дисципліна має на меті сформувати та розвинути наступні компетентності студентів, потрібні для подальшої професійної діяльності:

Загальні компетентності:

K04. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові) компетентності:

K08. Здатність приймати ефективні рішення, керувати роботою колективу під час професійної діяльності.

K14. Здатність організовувати та проводити моніторинг за визначеними об'єктами, явищами та процесами, аналізувати його результати та розроблювати науково-обґрунтовані рекомендації на підставі отриманих даних.

Програмні результати навчання:

РН04. Розробляти і реалізовувати соціально-значущі проекти у сфері цивільної безпеки та дотичні до неї міждисциплінарні проекти з урахуванням соціальних, економічних, технічних та правових аспектів.

РН05. Розробляти та реалізовувати ефективні заходи, спрямовані на регулювання та забезпечення цивільної безпеки.

РН06. Визначати та аналізувати можливі загрози виникнення надзвичайної ситуації, аварії, нещасного випадку на виробництві та оцінювати можливі наслідки та ризики.

РН11. Розв'язувати проблеми у нових або незнайомих ситуаціях за наявності неповної або обмеженої інформації, оцінювати ризики, здійснювати відповідні дослідження.

РН12. Визначати показники та характеристики продукції, процесів, послуг щодо їх відповідності вимогам стандартів під час розв'язання практичних та/або наукових задач.

РН13. Оцінювати відповідність правових, організаційних, технічних заходів по забезпеченню техногенної безпеки та безпеки праці вимогам законодавства під час професійної діяльності.

РН16. Приймати ефективні рішення у складних непередбачуваних умовах, визначати цілі та завдання, аналізувати і порівнювати альтернативи, оцінювати ресурси.

РН17. Відшуковувати необхідну інформацію в спеціальній літературі, базах даних, інших джерелах інформації, аналізувати та об'єктивно оцінювати інформацію.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Наглядова діяльність у сфері охорони праці

Тема 1. Діяльність спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з нагляду за охороною праці.

Історія становлення, організація і структура державного нагляду за охороною праці в Україні. Функції, права та відповідальність державного нагляду за охороною праці. Напрямки діяльності державного нагляду за охороною праці. Планування роботи державного нагляду за охороною праці та навчання посадових осіб. Методологія проведення обстежень органами державного нагляду за охороною праці. Аналітичне оцінювання діяльності органів державного нагляду в сфері охорони праці. Перевірка діяльності органів державного нагляду за охороною праці. Науково – технічна підтримка державного нагляду за охороною праці

Тема 2. Діяльність спеціально уповноваженого державного органу з питань гігієни праці.

Організація і структура державного органу з питань гігієни праці. Напрями діяльності державного органу з питань гігієни праці. Проведення перевірок державними органами з питань охорони праці. Нормотворча діяльність державного органу з питань гігієни праці.

Тема 3. Діяльність спеціально уповноваженого державного органу з питань пожежної безпеки.

Організація і структура державного органу з питань пожежної безпеки. Напрямки і організація діяльності органів держпожнагляду. Обов'язки, права та відповідальність посадових осіб органів держпожнагляду. Планування роботи держпожнагляду. Проведення перевірок органами держпожнагляду.

Нормативно-технічна підготовка. Масовороз'яснювальна робота з питань профілактики пожеж

Тема 4. Діяльність спеціально уповноваженого державного органу з питань радіаційної безпеки.

Організація і структура державного нагляду за додержанням вимог ядерної та радіаційної безпеки при використанні ядерної енергії. Планування наглядової діяльності. Форми, принципи і напрямки державного нагляду за додержанням вимог ядерної та радіаційної безпеки. Оформлення результатів державного нагляду. Впровадження матеріалів державного нагляду. Облік та аналіз результатів державного нагляду. Взаємодія з міністерством охорони здоров'я України з питань державного регулювання радіаційної безпеки

Тема 5. Взаємодія органів охорони праці з іншими державними наглядовими органами.

Взаємодія Держпраці з Міністерством оборони України. Взаємодія Держпраці з Міністерством внутрішніх справ України. Взаємодія Держпраці з Федерацією професійних спілок України.

Тема 6. Повноваження місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування в галузі охорони праці.

Повноваження місцевих державних адміністрацій в галузі охорони праці. Повноваження органів місцевого самоврядування в галузі охорони праці. Проведення громадських слухань з питань використання ядерної енергії та радіаційної безпеки.

Змістовий модуль 2. Аудит у сфері охорони праці

Тема 7. Аудит з промислової безпеки і охорони праці.

Форми аудиту з промислової безпеки і охорони праці. Об'єкти аудиту. Правове регулювання аудиту з промислової безпеки і охорони праці. Порядок проведення аудиту з промислової безпеки і охорони праці. Проведення внутрішнього аудиту підприємства. Документація з охорони праці підприємства

Тема 8. Громадський контроль за охороною праці.

Документація з охорони праці підприємства. Професійні спілки як громадський орган контролю за охороною праці. Комісія з питань охорони праці підприємства. Уповноважені найманими працівниками особи з питань охорони праці. Регулювання охорони праці у колективному договорі, угоді.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Денна/заочна форма навчання			
	усього	у тому числі		
		лк	пз	с.р.
Змістовий модуль 1. Наглядова діяльність у сфері охорони праці				
Тема 1. Діяльність спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з нагляду за охороною праці	36/36	8/2	8/3	20/31
Тема 2. Діяльність спеціально уповноваженого державного органу з питань гігієни праці	16/16	4/1	—/—	12/15
Тема 3. Діяльність спеціально уповноваженого державного органу з питань пожежної безпеки	16/16	4/1	—/—	12/15
Тема 4. Діяльність спеціально уповноваженого державного органу з питань радіаційної безпеки	18/18	4/1	2/—	12/17
Тема 5. Взаємодія органів охорони праці з іншими державними наглядовими органами	18/18	4/1	2/—	12/17
Тема 6. Повноваження місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування в галузі охорони праці	16/16	4/1	—/—	12/15
Разом за змістовим модулем 1	120/120	28/7	12/3	80/110
Змістовий модуль 2. Аудит у сфері охорони праці				
Тема 7. Аудит з промислової безпеки і охорони праці	44/44	6/2	18/9	20/33
Тема 8. Громадський контроль за охороною праці	16/16	6/1	—/—	10/15
Разом за змістовим модулем 2	60/60	12/3	18/9	30/48
ІНДЗ розрахункова робота (РР)	20/20	—	—	20/20
Семестровий контроль (іспит)	10/10	—	—	10/10
Усього годин	210/210	40/10	30/12	140/188

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Д	З
1	Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності». Порядок організації державного нагляду за охороною праці в Україні.	2	1
2	Розробка плану підготовки служби охорони праці до державного нагляду за ОП.	2	1
3	Розрахунок чисельності складу служби охорони	2	1
4	Розробка основних документів з планової перевірки державного нагляду	2	–
5	Розрахунок часу перебування працівників в зоні радіоактивного забруднення.	2	–
6	Взаємодія органів охорони праці з іншими державними наглядовими органами	2	–
7	Міжнародні стандарти серії ISO 9001	2	1
8	Нормативно-правова база аудиту	2	1
9	Аналіз виробничого травматизму	2	1
10	Визначення коефіцієнту травматизму та важкості травматизму	2	1
11	Розробка план-графіку внутрішнього аудиту підрозділу	2	1
12	Розробка контрольного аркушу аудиту	2	1
13	Розробка опитувального аркуша аудиту	2	1
14	Оформлення протоколу невідповідності для усіх виявлених випадків недотримання вимог з охорони праці	2	1
15	Складання звіту з аудиту	2	1
Усього годин		30	12

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Д	З
1	2	3	4
1	Діяльність спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з нагляду за охороною праці	20	25
2	Діяльність спеціально уповноваженого державного органу з питань гігієни праці	12	17
3	Діяльність спеціально уповноваженого державного органу з питань пожежної безпеки	12	17

1	2	3	4
4	Діяльність спеціально уповноваженого державного органу з питань радіаційної безпеки	12	17
5	Взаємодія органів охорони праці з іншими державними наглядовими органами	12	17
6	Повноваження місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування в галузі охорони праці	12	17
7	Аудит з промислової безпеки і охорони праці	20	30
8	Громадський контроль за охороною праці	10	10
9	Виконання індивідуальних завдань (РР)	20	20
10	Підготовка до семестрового контролю (іспит)	6	12
Усього годин		120	162

7. Індивідуальне завдання

Студенти виконують розрахункову роботу на тему: «Аудит системи охорони праці на промисловому підприємстві (установі): аналіз ефективності та рекомендації щодо покращення».

Студенти виконують розрахункову роботу в 1 семестрі. Завдання на розрахункову роботу розробляються викладачем видаються студентам та уточнюються протягом 1, 2-го тижнів навчального семестру. Тематика РР, вимоги щодо змісту, оформлення, порядку виконання та приклади розрахунків подані у методичних вказівках. Студент може запропонувати власну тему РР. Оцінювання проводиться за 31-ти бальною шкалою., яка наведена у розділі 10 цієї програми.

При виконанні РР здобувачі повинні дотримуватися норм академічної доброчесності згідно Кодексу якості та Кодексу академічної етики Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського. Унікальність РР обумовлюється тематикою, яку здобувачі можуть обрати або запропонувати особисто. За необхідності РР може бути перевірена на наявність ознак академічного плагіату за допомогою програмних засобів перевірки текстів Unichек із використання власних баз даних університету та мережі Інтернет. Порядок перевірки в такому випадку повністю відповідає Положенню про перевірку авторських текстів на плагіат.

8. Методи навчання

Пояснювально-ілюстративні методи (унаочнені розповідь, пояснення); репродуктивні (опитування, тестування, розв'язування задач, спостереження та вимірювання в лабораторних або реальних умовах місцевості за визначеним алгоритмом); проблемного викладу (написання рефератів); частково-пошукові методи (проектна діяльність (виконання практичних завдань, що дозволяють отримати актуальний, практично значущий результат)).

9. Методи контролю

Контроль знань з навчальної дисципліни «Організація діяльності у сфері охорони праці» здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Система контролю включає поточний і підсумковий (семестровий) контроль. Формами контролю є: виконання й захист практичних, три модульні контрольні роботи у вигляді тестових завдань, розрахункова робота, іспит. Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною шкалою.

Студент допускається до контрольних заходів поточного контролю за умови повного виконання навчальної програми відповідного змістового модуля – виконання й захисту практичних робіт, опрацювання всіх тем лекційного курсу. Таким, що опрацював лекційний курс, вважається студент, який не має пропусків лекційних занять і оформив конспект лекцій за програмою дисципліни. Пропущені лекційні заняття студент опрацьовує самостійно, з виконанням і захистом рефератів за темою пропущених занять (кількість рефератів відповідає кількості пропусків занять). Іспит складає студент, який отримав за результатами поточного контролю 50 і більше балів та виконав РР з кількістю 11 балів і більше.

Якщо студент не набрав 50 балів, він зобов'язаний до початку екзаменаційної сесії підвищити свій рейтинг.

10. Розподіл балів, що отримують студенти*

Денна форма навчання

Вид занять		Вид заняття				
		Лекція	Практичні заняття	Поточний контроль	РР	Підсумковий контроль (іспит)
Зм.м.№1	T1	2	10	10	31	20
	T2	1	—			
	T3	1	—			
	T4	1	1,5			
	T5	1	1,5			
	T6	1	—			
Зм.м.№2	T7	1,5	7	9		
	T8	1,5	—			
Сума		10	20	19	31	20
Загалом балів		100				

T1, T2 ... T8 – теми

Заочна форма навчання

Вид занять		Вид заняття				
		Лекція	Практичні заняття	Поточний контроль	РР	Підсумковий контроль (іспит)
Зм.м.№1	T1	2	12	10	31	20
	T2	1	—			
	T3	1	—			
	T4	1	—			
	T5	1	—			
	T6	1	—			
Зм.м.№2	T7	1,5	8	9		
	T8	1,5	—			
Сума		10	20	19	31	20
Загалом балів		100				

T1, T2 ... T8 – теми

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно (з можливістю повторного складання)
0-34	F	незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

Критерії оцінювання розрахункової роботи

Критерії оцінювання	Розподіл балів
1	2
Матеріали розрахункової роботи не містять помилок у розрахунках і кресленнях, відзначаються високою графічною культурою і здані викладачеві у визначений термін або раніше.	21-31 (зараховано)

1	2
Матеріали розрахункової роботи не містять помилок у розрахунках і кресленнях, але мають недоліки в оформленні, здані викладачеві не у визначений термін (запізнення становить 3-5 дні).	11-20 (зараховано)
Матеріали розрахункової роботи виконані в неповному обсязі, містять грубі помилки, здані викладачеві не у визначений термін.	1-10 (не зараховано)

*** Особливості нарахування балів студенту за видами навчальної діяльності:**

1) Бали за виконання усіх практичних робіт, передбачених програмою дисципліни, нараховуються виключно після їх захисту. При цьому максимальним балом оцінюється виконання усіх практичних робіт згідно з розкладом занять за умови їх своєчасного захисту.

2) Виконання та захист розрахункові роботи із сумою балів більше 11 є обов'язковою передумовою виставлення підсумкової оцінки з курсу та допуску до іспиту.

3) Бали за результатами підсумкового контролю зараховуються студенту лише за умови виконання контрольних заходів (опитування, тестування) з якістю 50 і більше відсотків.

4) Передбачено можливість зарахування результатів навчання, здобутих в умовах неформальної освіти, згідно діючого в університеті положення.

11. Рекомендована література

Базова

1. Електронний репозиторій КрНУ, методичні вказівки кафедри охорони праці, цивільної та промислової безпеки, http://document.kdu.edu.ua/met_sp.php?spec=263.

2. Організація наглядової діяльності в галузі охорони праці: [Електронне видання] Навч. посіб. / Ткачук К. Н., Филиппчук В. Л., Зеркалов Д. В., Полукаров О. І., Полукаров Ю. О., Кружилко О. Є. – К.: ТОВ «Основа», 2015. - 262с.

3. Про охорону праці: Закон України від 14.10.1992 р. № 2695-XII: станом на 31.03.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

4. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII: станом на 28.05.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

5. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України від 05.04.2007 № 877-V: станом на 31.03.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text> (дата

звернення: 01.06.2023).

6. Про об'єкти підвищеної небезпеки: Закон України від 18.01.2001 № 2245-III: станом на 31.03.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2245-14#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

7. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності: Закон України від 06.09.2005 № 2806-IV: станом на 28.04.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2806-15#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

8. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР: станом на 09.07.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

9. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 р. № 393/96-ВР: станом на 31.03.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

10. Кодекс цивільного захисту України: Відомості Верховної Ради від 02.10.2012 р. № 5403-VI: станом на 31.03.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

11. Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку: Закон України від 08.02.1995 р. № 39/95-ВР: станом 31.03.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/39/95-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

12. Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії: Закон України від 11.01.2000 р. № 1370-XIV: станом на 11.12.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1370-14#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

13. Про порядок прийняття рішень про розміщення, проектування, будівництво ядерних установок і об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами, які мають загальнодержавне значення: Закон України від 08.09.2005 р. № 2861-IV: станом 07.11.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2861-15#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

14. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Відомості Верховної Ради від 07.12.1984 р. № 8073-X: станом на 29.07.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

15. Про затвердження порядку проведення розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві від 17 квітня 2019р. № 337 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/337-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 01.06.2023)

16. Деякі питання ідентифікації об'єктів підвищеної небезпеки: Постанова КМУ від 13.09.2022 р. № 956: станом на 11.07.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1030-2022-%D0%BF#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

17. Про внесення змін до Положення про Державну пожежну охорону та Положення про Державний департамент пожежної безпеки Положення про Державну пожежну охорону: Постанова КМУ від 03.02.2010 р. № 108: станом

на 18.04.2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108-2010-%D0%BF#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

18. Про затвердження Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та Переліку робіт з підвищеною небезпекою: Наказ Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26.01.2005 р. № 15: станом на 14.04.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0231-05#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

19. Про затвердження Положення про Державний реєстр нормативно-правових актів з охорони праці: Наказ Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 08.06.2004 р. № 151: станом на 28.04.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0778-04#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Допоміжна

20. Безпека життєдіяльності та цивільний захист: навч. посібник / Губачов О. І., Сукач С. В., Рєзнік Д. В., Ченчева О. О., Цибульник Н. Н. Кременчук: Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського, 2022. 270 с.

21. Sukach, S. V., Cheberichko Yu. I., Petrenko, I. S., Rieznik, D. V., Hubachov, O. I., and Tsybulnyk, N. N.(2023). Modeling and Risk Assessment of Man-Made Disasters at Petrochemical Enterprises. Sci. innov., 19(2), 56–66.

22. Комплексне оцінювання ризиків настання страхових нещасних випадків і травматичних подій з використанням компонентного методу / О. І. Губачов, С. В. Сукач, О. О. Ченчева, Н. Н. Цибульник // Комунальне господарство міст, Науково-технічний збірник серія: технічні науки та архітектура, 2021, том 4, випуск 164, – С. 178-190.

Інтернет-ресурси:

23. <https://dsp.gov.ua/> - Офіційний сайт Державної служби України з питань праці.

24. <http://www.mon.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України.

25. <https://dsns.gov.ua/> - Офіційний сайт Державної служби з надзвичайних ситуацій України.

26. <http://portal.rada.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Верховної Ради України.

27. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: Інтернет-сторінка. - Режим доступу до електронних документів: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

28. Харківська державна наукова бібліотека імені В.Г. Короленка: Інтернет-сторінка. – Режим доступу до електронних документів: <http://korolenko.kharkov.com/>